

Në mbështetje të nenit 47, paragrafi (1), pika 6) të Ligjit të Bankës Popullore të Maqedonisë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15 dhe 6/16) dhe nenit 65-d, paragrafi (1), të Ligjit të Bankave "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15 dhe 190/16), Këshilli Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë miratoi

VENDIM
për metodologjinë e identifikimit të bankave me rëndësi sistemore
(tekst i konsoliduar jozyrtar)¹

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Me këtë vendim është përcaktuar metodologjia në bazë të së cilës Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: Banka Popullore) identifikon bankat me rëndësi sistemore në Republikën e Maqedonisë dhe përcakton shtresën mbrojtëse të kapitalit për secilën bankë me rëndësi sistemore.

Metodologjia nga paragrafi (1) i kësaj pike përmban:

- qasjen sasiore në vlerësimin e rëndësisë sistematike të çdo banke, pra kriteret dhe treguesit sasiorë në bazë të të cilëve përcaktohen bankat me rëndësi sistemore;
- metodën e përcaktimit të shtresës mbrojtëse të kapitalit për bankat me rëndësi sistemore, bazuar në qasjen sasiore;
- vlerësimin cilësor mbikëqyrës;
metodën e përcaktimit të shtresës mbrojtëse të kapitalit për bankat me rëndësi sistemore, bazuar në vlerësimin cilësor mbikëqyrës.

II. QASJE KUANTITATIVE PËR IDENTIFIKIMIN E BANKAVE TË RËNDËSISHME SISTEMORE

2. Qasja sasiore për identifikimin e bankave me rëndësi sistemore bazohet në katër kriterë me rëndësi sistemore:

- madhësia;
- zëvendësueshmëria;
- lidhshmëria;
- ndërlikueshmëria.

¹ Ky është një tekst jozyrtar i konsoliduar i Vendimit për metodologjinë e identifikimit të bankave me rëndësi sistemore. Teksti jozyrtar i konsoliduar i Vendimit për metodologjinë e identifikimit të bankave me rëndësi sistemore është nxjerrë nga: Vendimi për metodologjinë për identifikimin e bankave me rëndësi sistemore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 26/17), Vendimi për ndryshimin dhe plotësimin e Vendimit për metodologjinë për identifikimin e bankave me rëndësi sistemore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 88/21) dhe Vendimi për ndryshimin dhe plotësimin e Vendimit për metodologjinë për identifikimin e bankave me rëndësi sistemore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 102/22)

Kriteret nga paragrafi (1) i kësaj pike kanë rëndësi të njëjtë, respektivisht kanë të njëjtën rëndësi në përcaktimin e rëndësisë sistemore të bankave.

Kriteri "madhësia" pasqyron rëndësinë e bankës për sa i përket pjesës së saj në treg (asetet e sistemit bankar). Sa më e madhe të jetë banka, aq më të mëdha janë gjasat që paqëndrueshmëria e saj të ndikojë negativisht në sistemin financiar dhe besimin në të.

Kriteri i "zëvendësueshmërisë" pasqyron rolin e secilës bankë në ekonominë reale ose në një treg të caktuar specifik brenda sektorit financiar. Bankat që kryejnë funksione specifike për një numër të madh përdoruesish fundorë për të cilët përfaqësojnë një furnizues të rëndësishëm të një shërbimi specifik, kanë rëndësi më të madhe për stabilitetin financiar. Në të njëjtën kohë, zëvendësimi i shpejtë i aktiviteteve të një banke me një tjetër mund të jetë i kufizuar.

Kriteri i "lidhshmërisë" pasqyron praninë e bankave në tregun ndërbankar, në tregun valutor dhe pjesëmarrjen e bankave në xhiron totale të pagesave në vend.

Kriteri i "ndërlidhshmërisë" pasqyron praninë e bankave vendase në tregjet ndërkombëtare, domethënë shtrirjen e aktiviteteve ndërkufitare të bankave dhe pjesëmarrjen e bankave në transaksionet e pagesave të huaja.

3. Treguesit sasiorë përfshihen në çdo kriter nga pika 2) e këtij vendimi, mbi bazën e të cilëve përcaktohet rëndësia e çdo banke sipas secilit kriter.

Treguesit sasiorë nga paragrafi (1) i kësaj pike kanë kuptim të barabartë, përkatësisht kanë rëndësi të njëjtë brenda secilit kriter të veçantë.

Treguesit sasiorë nga paragrafi (1) i kësaj pike janë paraqitur në shtojcën nr. 1, që është pjesë përbërëse e këtij vendimi.

3. Në bazë të kriterëve dhe treguesve nga pikat 2) dhe 3) të këtij vendimi, për secilën bankë në Republikën e Maqedonisë llogaritet vlerësimi përmbledhës për rëndësinë sistemore, si vlerë mesatare e kriterëve për atë bankë.

Me përjashtim të paragrafit (1) të kësaj pike, nuk llogaritet vlerësim përmbledhës për "Bankën e Maqedonisë për Mbështetjen e Zhvillimit" Sh.A. Shkup, e cila është e përjashtuar nga identifikimi i bankave me rëndësi sistemore në Republikën e Maqedonisë, për shkak të karakterit të saj specifik dhe llojit të kufizuar të saj. aktivitetet që kryen.

4. Pika e kryqëzimit ndërmjet bankave sistemore të rëndësishme dhe sistemore të parëndësishme në Republikën e Maqedonisë është 350 pikë bazë.

III. PËRCAKTIMI I SHITESËS MBROJTËSE TË KAPITALIT PËR BANKA TË RËNDËSISHME SISTEMORE TË IDENTIFIKUARA, BAZUAR NË QASJEN SASORE

5. Në bazë të vlerësimit përmbledhës nga pika 4) e këtij vendimi, çdo bankë me rëndësi sistemore vendoset në një nga pesë nënkategoritë e të rëndësishmeve sistematike.

Nënkategoritë e rëndësisë së sistemit variojnë në intervalin ndërmjet pikës kufitare (vlera minimale) dhe vlerësimit agregat të bankës me rëndësinë më të lartë sistimore, rritur me një devijim standard të vlerësimeve agregate të të gjitha bankave me rëndësi sistimore (vlera maksimale).

6. Lartësia e shtresës mbrojtëse të kapitelit për çdo nënkategori me rëndësi sistimore përcaktohet në lidhjen nr. 2 që është pjesë përbërëse e këtij vendimi.

IV. VLERËSIMI KUALITATIV MBIKËQYRËS

7. Përveç qasjes sasiore nga kreu II i këtij vendimi, Banka Popullore mund të aplikojë edhe vlerësim cilësor mbikëqyrës në bazë të të cilit bankat vlerësimi përmbledhës i të cilave është nën pikën kufitare mund të identifikohen si banka me rëndësi sistimore.

V. PËRCAKTIMI I SHITESËS MBROJTËSE TË KAPITALIT PËR BANKA TË RËNDËSISHME SISTEMORE TË IDENTIFIKUARA, NË BAZË TË VLERËSIMIT KUALITATIV MBIKËQYRËS

8. Banka që përcaktohet si bankë me rëndësi sistimore, sipas vlerësimit mbikëqyrës cilësor nga kreu IV i këtij vendimi, vendoset në nënkategorinë më të ulët me rëndësi sistimore, të përcaktuar në përputhje me kreun III të këtij vendimi.

VI. DINAMIKA E PËRCAKTIMIT TË BANKAVE TË RËNDËSISHME SISTEMIKISHT DHE ALOKIMIT TË SASISË SË NEVOJSHME TË SHITESËS MBROJTËSE TË KAPITALIT PËR BANKAT ME RËNDËSI SISTEMORE

9. Në bazë të metodologjisë së pikës 1) të këtij vendimi dhe udhëzimeve nga pika 12) e këtij vendimi, Banka Popullore, deri më 30 prill të çdo viti, identifikon bankat me rëndësi sistimore.

10. Në përputhje me ligjin, Banka Popullore publikon listën e bankave që identifikohen si banka me rëndësi sistimore dhe informon secilën bankë me rëndësi sistimore për shkallën e shtresës mbrojtëse të kapitalit që duhet të mbajë.

Bankat e paragrafit (1) të kësaj pike janë të detyruara të respektojnë normën e shtresës mbrojtëse të kapitalit për bankat me rëndësi sistimore më së voni deri më 31 mars të vitit vijues.

11. Guvernatori i Bankës Popullore do të miratojë udhëzime për zbatimin e këtij vendimi, ku do të përcaktohen më në detaje:

- ponderimet e rëndësisë së kriterëve nga pika 2) e këtij vendimi;
- ponderimet e rëndësisë së treguesve nga pika 3) e këtij vendimi në kriterin të cilit i përkasin dhe në llogaritjen totale;
- mënyrën e përcaktimit të vlerësimit përmbledhës nga pika 4 pika 1 e këtij vendimi;
- mënyrën e përcaktimit të intervaleve të çdo nënkategorie me rëndësi sistimore nga pika 6) e këtij vendimi;
- intervalet e çdo nënkategorie me rëndësi sistimore (i1, i2, i3, i4 dhe i5 nga lidhja nr. 2 e këtij vendimi);
- përmbajtjen e njoftimit të bankave me rëndësi sistimore nga pika 11 e këtij vendimi.

Nëse Banka Popullore vendos të zbatojë vlerësimin mbikëqyrës cilësor nga pika 8) e këtij vendimi, në udhëzimet e paragrafit (1) të kësaj pike, përcakton edhe informacionin dhe të dhënat mbi bazën e të cilave bëhet vlerësimi mbikëqyrës cilësor.

Udhëzimi i paragrafit (1) të kësaj pike rishikohen të paktën një herë në tre vjet, gjatë së cilës rivlerësohen detyrimisht intervalet e nënkategorive individuale me rëndësi sistemore.

12. Banka Popullore do të përcaktojë bankat me rëndësi sistemore më 31 dhjetor 2016, më së voni deri më 30 prill 2017.

VII. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

13. Ky vendim hyn në fuqi tetë ditë pas botimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë.

14. Me përjashtim të pikës 11), paragrafit (2) të këtij vendimi, banka që ka njoftuar Bankën Popullore deri më 30 prill 2017 se është identifikuar si bankë me rëndësi sistemore, është e detyruar të përmbushë të paktën gjysmën e normës së shtresës mbrojtëse të kapitalit deri më 30 shtator 2017, dhe gjysma e mbetur e normës së shtresës mbrojtëse të kapitalit kërkohet të plotësohet deri më 31 mars 2018.

V nr. 02-15/II-6/2017
27 shkurt 2017
Shkup

Guvernatori
dhe kryesuesi
i Këshillit të Bankës Popullore të
Republikës së Maqedonisë
Dimitar Bogov

Bashkëngjitje nr. 1

Kriteret e rëndësisë sistematike dhe treguesit sasiorë të përfshirë në secilin kriter

Kriteri i rëndësisë sistematike	Treguesit Llogariten për çdo bankë, si raport i pozicionit të veçantë për çdo bankë dhe të njëjtit pozicion në nivel të sistemit bankar.
madhësia	Aktivitete bilanci dhe jashtë bilancit
zëvendësueshmëria	Ekspozimi kreditor ndaj personave jofinanciar
	Depozitat e personave jofinanciar
	Ekspozimi i kredisë ndaj 20 debitorëve më të mëdhenj - persona jofinancinë në nivel të sistemit bankar
	Transaksionet e pagesave interbankare
lidhshmëria	Qarkullimi i tregut ndërbankar
	Qarkullimi i tregut valutor
	Qarkullimi pagesor përmes sistemeve të pagesave
ndërlikueshmëria	Plasmanet në dhe detyrimet ndaj institucioneve financiare të huaja
	Qarkullimi pagesor jashtë vendit

Bashkëngjitje nr. 2

Shtresa mbrojtëse e kapitalit për çdo nënkategori me rëndësi sistimore

Nënkategoria me rëndësi sistimore	Intervali	Shtresa mbrojtëse e kapitalit për banka me rëndësi sistimore
5	mbi i4	3,5%
4	mbi i3 do i4 (vlera maksimale)	2,5%
3	mbi i2 do i3	2,0%
2	mbi i1 do i2	1,5%
1	350 deri më i1	1,0%

